

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP II

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Wojciech Gliwiński

Wizytator do spraw ewaluacji, Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Oddział w Inowrocławiu

W terminie od 26.09.do 03.10.2010r.odbyła się wizyta studyjna dla wizytatorów ds. ewaluacji do Dublina, której celem było poznanie irlandzkiego systemu edukacji i nadzoru pedagogicznego. Wizyta była bardzo interesująca gdyż dała możliwość poszerzenia wiedzy i doskonalenia umiejętności przydatnych w pracy ewaluatorów. Pierwszego - roboczego dnia odwiedziliśmy University College Dublin , gdzie odbyliśmy sesję na temat systemu edukacji. Dowiedzieliśmy się, że w Irlandii funkcjonuje 3116 szkół podstawowych (primary schools), są to bardzo małe szkoły : 12 szkół, w których zatrudniony jest tylko 1 nauczyciel, 400 szkół zatrudniających 2 nauczycieli, 300 szkół podstawowych z 3 nauczycielami, 1185 szkół w których pracuje od 4 do 7 nauczycieli a tylko 260 szkół podstawowych zatrudnia powyżej 20 nauczycieli. Podobnie rysuje się liczebność szkół średnich (secondary schools) jest ich 742, spośród których do 14 uczęszcza mniej niż 50 uczniów. Była to dla mnie istotna informacja związana bezpośrednio z łatwością sprawowania nadzoru pedagogicznego a właściwie przeprowadzania inspekcji w irlandzkich szkołach. (95%) szkół jest finansowana z budżetu państwa i są prowadzone przez kościół katolicki, fundacje wyznaniowe, osoby prywatne a tylko 2 spośród nich to szkoły państwowe. Departament Edukacji wspiera szkoły w celu poprawy jakości edukacji. Spotkanie w Departamencie Edukacji prowadziła Deirdre Mathews - asystent głównego inspektora Krajowego inspektoratu w Departamencie Edukacji i dowiedzieliśmy się jak przeprowadza się ewaluację szkół w Irlandii, poznaliśmy strukturę systemu oświaty oraz modele inspekcji szkolnych. Zaskoczył mnie fakt, że w Irlandii nie ma przedszkoli, a funkcje opieki nad dzieckiem w wieku przedszkolnym realizują szkoły podstawowe- primary schools lecz było to zgodne z obowiązującą w tym kraju filozofią kształcenia dzieci. Ważne też było to, że w szkole ponadpodstawowej uczniowie mogą skorzystać z „roku przejściowego”, aby lepiej przygotować się do innego sposobu nauki obowiązującego w II etapie szkoły ponadpodstawowej, nie są to zajęcia typu wyrównawczego lecz rozwijające. Moim zdaniem to bardzo dobry pomysł, byłoby to cenne doświadczenie edukacyjne dla polskiej szkoły. Bardzo ciekawe było zagadnienie dotyczące procedur, modeli i tematyki ewaluacji szkół. Podobnie, jak w Polsce prowadzone są ewaluacje całościowe i problemowe. Do modeli ewaluacji zalicza się również ewaluacje w zakresie metodyki nauczanych w szkole przedmiotów oraz niezapowiedziane , co różni się od polskiego modelu ewaluacji. Procedura ewaluacji całościowej obejmuje obserwacje procesu uczenia się i nauczania, interakcje z uczniami i wgląd w ich prace pisemne, przegląd danych o szkole oraz analizę procesów planowania wraz z autoewaluacją szkoły, spotkania z różnymi podmiotami oraz ankietowanie uczniów i rodziców, a inspekcje kończą się raportem zawierającym m.in. rekomendacje, czyli nieco różni się od stosowanej przez nas procedury. Kolejnego dnia odwiedzaliśmy szkoły, aby przyjrzeć się pracy inspektorów. Moim zdaniem to ćwiczenie praktyczne było bardzo pouczające. Dzień spędziłam w CRC Special School, jest to jedyna taka szkoła w Irlandii. Szkoła dla dzieci z deficytami i niesprawnościami w rozwoju fizycznym i psychicznym. Jej wyposażenie budziło podziw, ze względu na specjalistyczne oprzyrządowanie dostosowane do potrzeb każdego dziecka. Kadra szkoły to znakomici nauczyciele, z resztą w Irlandii zawód nauczyciela jest prestiżowy, nauczycielami zostają najlepsi studenci. Uczestniczyłam w lekcjach prowadzonych po mistrzowsku, potwierdził się fakt, że w szkołach kładzie się nacisk na proces nauczania – uczenia się. Szkołę ewaluował zespół 3 inspektorów, jeden z inspektorów kierował inspekcją, analizował dokumenty, rozmawiał z dyrektorem, pozostali obserwowali lekcje według arkuszy. Ważne było dla mnie, że ich opinie o lekcjach były zbieżne z

PROGRAM WZMOCNIENIA EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU NADZORU PEDAGOGICZNEGO I OCENY JAKOŚCI PRACY SZKOŁY ETAP II

Projekt realizowany przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w partnerstwie z Uniwersytetem Jagiellońskim w ramach III Priorytetu Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 3.1 współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

moimi. Na koniec pobytu w szkole pokazaliśmy im z kolegą naszą Platformę NPSEO, wzbudziło ich uznanie. Następnego dnia analizowaliśmy raporty z ewaluacji szkół średnich. Można stwierdzić, że raporty odnoszą się do podobnych zagadnień, które analizujemy w Polsce, lecz są inaczej pogrupowane ale dotyczą też zagadnień, które są wykraczające poza filozofię polskiego nadzoru np.: finansowanie szkół. Ponadto do raportu dołącza się też odpowiedź szkoły na wydane rekomendacje. Kolejnego dnia uczestniczyliśmy w spotkaniu na University College Dublin, którego tematem było kształcenie i doskonalenie nauczycieli. W Irlandii są dwa modele kształcenia nauczycieli szkół średnich. Są to: czteroletnie studia magisterskie z przygotowaniem przedmiotowym i pedagogicznym lub bez przygotowania pedagogicznego, które można zdobyć na studiach podyplomowych. Podobnie jak w Polsce w przypadku nauczycieli szkół podstawowych wymaganym poziomem wykształcenia jest licencjat z przygotowaniem pedagogicznym. Niezbędnymi wymaganiami, by zostać nauczycielem szkoły średniej są: dyplom ukończenia uczelni wyższej, odbycie jednego roku próbnego oraz uznanie kwalifikacji przez krajową radę nauczycielską. Praktyki studentów, kształcących się przez nauczycieli nadzorowane są przez mentorów z uniwersytetu (Instytut Pedagogiki), stąd tak dobre przygotowanie metodyczne. Podczas spotkania zapoznaliśmy się z arkuszem obserwacji lekcji, który był wypracowywany przez grupę specjalistów i ocenie w naszej grupy stanowił bardzo przydatne, jasne narzędzie w pracy inspektorów, gdyż zawiera najistotniejsze zagadnienia z procesu nauczania – uczenia się. Podsumowując wizytę studyjną w Irlandii było to dla mnie ważne doświadczenie edukacyjne.